

det overaskende sker og sætter sig igennem. Magt er den Kraft, som bevirker Forandringen og danner det nye, det egentlig skabende Princip etc. . . .“ (pag. 37). Magten indrubriceres derfor under de dynamiske Fænomener (p. 61). Man vil forstaa, at man for at operere med den Slags Begreber, maa have større Plads end den, der er afstukket for den økonomiske Tænken.

Bogens interessanteste Afsnit omhandler Statens Stilling i det nuværende Samfund. Forfatteren peger her — selvom det ikke sker udtrykkelig — tilbage paa „de gode gamle Dage“, da Staten tronedede i ophøjet Majestæt. Med Tidens Gang er Staten gaaet tilbage baade i Magt og i Ophøjethed. „Magten er blevet profaneret, kommercialiseret, den er blevet højst uinteressant og borgerlig.“ Naar man f. Eks. ser hen til den tyske Stats Villighed til at betale fallerede Bankers Underskud i den senere Tid, kan man godt forstaa, at en Mand som Salz, hvis Tanker ikke rækker videre end det bestaaende Tyskland, stiller det Krav, at Staten, for at bevare sin egen Værdighed og Respekt, ikke maa beskæftige sig med økonomiske Forhold.

Typisk for Salz's Tænkemaade er hans Paavisning af Kapitalismens religiøse(!) Karakter. Det foregaar (omend med nogle flere Ord) saaledes: Religion = Tro, Tro = Tillid; Tillid er (hvad næppe nogen vil benægte) af største Betydning for alle Handelsforhold og for alle økonomiske Dispositioner, ergo er det karakteristiske for Kapitalismen, ikke den rationelle økonomiske Overvejelse, men det irrationelle: Religionen.

Uden at noget politisk Standpunkt er udtalt eller nogen politisk Idé kritiseret, mærker man, at gennem denne Bog taler det gamle, nationale, monarkiske Tyskland.

Jørgen Dich.

Beretning om Dansk Byplanlaboratoriums Virksomhed i 1930. Kbhvn. 1931. 79 Sider.

Dansk Byplanlaboratoriums Aarsberetning, hvis sidste Aargang fremtræder i stærkt forøget Omfang, bør kunne gøre Regning paa Interesse udover den Kres, der direkte har Forbindelse med Laboratoriet, idet langt den største Del af Beretningen optages af en Række Artikler med Emner hentet fra de forskellige Dele af Byplan-Arbejdets omfattende Interesseomraade. Beretningen for 1930 indeholder en Afhandling af — saavidt en ikke specielt Sagkyndig kan bedømme det — meget instruktiv Art om Bygningslovgivningen og de derhen hørende Problemer

det overaskende sker og sætter sig igennem. Magt er den Kraft, som bevirker Forandringen og danner det nye, det egentlig skabende Princip etc. . . .“ (pag. 37). Magten indrubriceres derfor under de dynamiske Fænomener (p. 61). Man vil forstaa, at man for at operere med den Slags Begreber, maa have større Plads end den, der er afstukket for den økonomiske Tænken.

Bogens interessanteste Afsnit omhandler Statens Stilling i det nuværende Samfund. Forfatteren peger her — selvom det ikke sker udtrykkelig — tilbage paa „de gode gamle Dage“, da Staten tronedede i ophøjet Majestæt. Med Tidens Gang er Staten gaaet tilbage baade i Magt og i Ophøjethed. „Magten er blevet profaneret, kommerialiseret, den er blevet højst uinteressant og borgerlig.“ Naar man f. Eks. ser hen til den tyske Stats Villighed til at betale fallerede Bankers Underskud i den senere Tid, kan man godt forstaa, at en Mand som Salz, hvis Tanker ikke rækker videre end det bestaaende Tyskland, stiller det Krav, at Staten, for at bevare sin egen Værdighed og Respekt, ikke maa beskæftige sig med økonomiske Forhold.

Typisk for Salz's Tænkemaade er hans Paavisning af Kapitalismens religiøse(!) Karakter. Det foregaar (omend med nogle flere Ord) saaledes: Religion = Tro, Tro = Tillid; Tillid er (hvad næppe nogen vil benægte) af største Betydning for alle Handelsforhold og for alle økonomiske Dispositioner, ergo er det karakteristiske for Kapitalismen, ikke den rationelle økonomiske Overvejelse, men det irrationelle: Religionen.

Uden at noget politisk Standpunkt er udtalt eller nogen politisk Idé kritiseret, mærker man, at gennem denne Bog taler det gamle, nationale, monarkiske Tyskland.

Jørgen Dich.

Beretning om Dansk Byplanlaboratoriums Virksomhed i 1930. Kbhvn. 1931. 79 Sider.

Dansk Byplanlaboratoriums Aarsberetning, hvis sidste Aargang fremtræder i stærkt forøget Omfang, bør kunne gøre Regning paa Interesse udover den Kres, der direkte har Forbindelse med Laboratoriet, idet langt den største Del af Beretningen optages af en Række Artikler med Emner hentet fra de forskellige Dele af Byplan-Arbejdets omfattende Interesseomraade. Beretningen for 1930 indeholder en Afhandling af — saavidt en ikke specielt Sagkyndig kan bedømme det — meget instruktiv Art om Bygningslovgivningen og de derhen hørende Problemer

af Afdelingsingeniør Olaf Forchhammer og mindre Artikler af Direktør K. Bjerregaard om Ophævelse af Slumkvartererne og af Ingeniør V. Malling om Trafikforhold i Københavns-Egnen.

Blandt Beretningens Stof vil den største almindelige Interesse for Tidsskriftets Læsere dog nok være knyttet til et fra forrige Aarsberetning fortsat Arbejde af Fuldmægtig *C. Fl. Steenstrup* om de danske Provinsbyers økonomisk-geografiske Struktur. Med Benyttelse af de forhaandenværende statistiske Oplysninger er paavist, hvorledes Byernes Vækst er paavirket af de nærings-geografiske Vilkaar. Det første Afsnit, som findes i Aarsberetningen for 1929, behandler Oplandets Betydning for Byen. Med stor Omhu har Forfatteren bestemt de forskellige Byers Opland og fundet et „Oplandsfolketal“, hvis Forhold til Byens Omsætning undersøges. I andet Afsnit vises dernæst Erhvervenes forskellige Betydning for Byerne, specielt paavises den „ikke lokale“ Industris Indflydelse paa Folketallets Størrelse, og efter en Redegørelse for den lokale Fordeling af samtlige Erhverv, offentlige Myndigheder, Undervisningsanstalter m. m. sammenfattes hele Undersøgelsens Resultat i en tabellarisk Oversigt med Klassifikation af Byerne efter Omfanget af Hovederhvervene og vedføjede Oplysninger om forskellige særlige Forhold. En detailleret Lokalundersøgelse af den enkelte Købstad finder man naturligvis ikke, men der er foretaget en Samling og Bearbejdelse af de foreliggende statistiske Oplysninger til en systematisk Oversigt over Erhvervslivets lokale Fordeling, som tydeligt lader Forskellighederne i Byernes økonomiske Struktur træde frem og derved ansporer til og angiver Retningslinierne for videregaaende Enkeltundersøgelser. Hvad specielt det byplanmæssige angaar, har Undersøgelsen særlig Interesse som Udgangspunkt for Skøn om den enkelte Bys fremtidige Udviklingslinier. Til et saadant Skøn yder den værdifulde Bidrag. Beskæftiger man sig med Undersøgelsen ud fra dette Synspunkt, kan man ikke undgaa at forestille sig, hvormeget dette Spørgsmaal yderligere vilde være blevet klarlagt, hvis Forfatteren havde været i Stand til at lade den nuværende Tilstand fremtræde som Resultat af en Udvikling og derved yderligere underbygge Slutningerne med Hensyn til Fremtiden. Man maa derfor haabe, at Forfatteren vil supplere det foreliggende Arbejde ved paa lignende Maade at opsøge og bearbejde det ældre Materiale om Byernes Erhvervsforhold, som findes.

H. N. Skade.